2021OGV38

College van Gedeputeerde Staten
statenbrief

Aan Provinciale Staten

DATUM	8-6-2021	NUMMER PS	Voegt de griffie toe
DOMEIN	SLO	COMMISSIE	Omgevingsvisie
STELLER	Femke Laméris	TELEFOONNUMMER	Telefoonnummer
NUMMER	82260A2B	PORTEFEUILLEHOUDER	Van Essen

Onderwerp Statenbrief:
Voortgang programma Omgevingswet

Voorgestelde behandeling:
Ter informatie

Geachte dames en heren,

Essentie / samenvatting

Met deze brief willen wij u informeren over de voortgang van het programma Omgevingswet.

Inleiding
Het programma Invoering Omgevingswet heeft de ambitie om bij de invoering van de Omgevingswet als organisatie 'omgevingswetproof' te zijn. Omgevingswetproof is: werken met de instrumenten en regels van de Omgevingswet en werken volgens het gedachtengoed van de Omgevingswet. Dat betekent dat we bij inwerkingtreding van de Omgevingswet in ieder geval klaar zijn met wat wettelijk nodig is. In deze brief geven wij u een stand van zaken van de voortgang op vijf onderdelen:

1. Landelijke ontwikkelingen
2. Omgevingsvisie, omgevingsverordening en programma's
3. Vergunningverlening, toezicht en handhaving
4. Digitaal Stelsel Omgevingswet
5. Aanpassen manier van werken

Ad 1 Landelijke ontwikkelingen

Op 28 april j.l. hebben uw Staten een memo ontvangen over de ontwikkelingen rondom de inwerkingtredingsdatum van de Omgevingswet. 26 mei j.l. was er een bestuurlijk overleg tussen de minister van Binnenlandse Zaken en de koepels, IPO, VNG en UvW over de stand van zaken van de Omgevingswet. Er is toen besloten om de inwerkingtreding van de Omgevingswet met zes maanden uit te stellen tot 1 juli 2022.

Wij vinden het uitstel jammer, omdat we graag per 1 januari 2022 met de Omgevingswet aan de slag waren gegaan, maar we onderschrijven de zorgen over het Digitaal Stelsel Omgevingswet. Ook wij als provincie zijn erbij gebaat dat het landelijke loket voldoende functioneert voor het doen van meldingen, het aanvragen van vergunningen en het raadplegen van de regelgeving.

Voor de provincie Utrecht betekent het uitstel dat we de extra tijd kunnen benutten voor het nog beter inregelen van de verschillende instrumenten van de Omgevingswet en meer aandacht kunnen besteden aan het Omgevingswetproof werken.

Ad 2 Omgevingsvisie, omgevingsverordening en programma's

Omgevingsvisie en Interim Omgevingsverordening
Op 10 maart 2021 hebben uw Staten de Omgevingsvisie en de Interim Omgevingsverordening provincie Utrecht vastgesteld. Op 1 april zijn deze documenten in werking getreden. We gebruiken deze documenten in gesprekken met gemeenten, bij het reageren op gemeentelijke Omgevingsvisies en initiatieven én bij het voorbereiden van programma's. De komende tijd zullen wij meer ervaring opdoen met het werken met dit integrale provinciale kader voor Omgevingsbeleid. De Omgevingsvisie en Interim Omgevingsverordening en de daarin opgenomen kaarten vindt u door op de linkjes te klikken.

Ontwerp Omgevingsverordening 2022
Op 18 mei 2021 hebben wij de Ontwerp Omgevingsverordening provincie Utrecht 2022 vastgesteld. Deze Ontwerp Omgevingsverordening ligt vanaf 1 juni 2021 zes weken ter inzage. In die periode kan iedereen zienswijzen indienen. U heeft hierover deze aparte statenbrief ontvangen die de inhoudelijke wijzigingen en het voorgenomen proces schetst. Grotendeels is de Ontwerp Omgevingsverordening een omzetting van de door u vastgestelde Interimverordening naar een verordening met werking onder de Omgevingswet. De beperkte inhoudelijke wijzigingen betreffen onder andere de bescherming van de weidevogelkerngebieden, aanscherping van de regels voor biomassa en versimpelen van de regelgeving voor borden in het landelijk gebied. Over de consequenties van het uitstel van inwerkingtreding van de Omgevingswet voor het proces van vaststelling zullen wij u separaat informeren.

Programma's onder de Omgevingswet
Tijdens de Statenvergadering van 10 maart 2021 is aan uw Staten toegezegd om in gezamenlijkheid met uw Staten te bespreken en vast te stellen op welke wijze uw Staten worden betrokken bij de programma's, zodat u uw kaderstellende en monitorende rol binnen de kaders van de Omgevingswet optimaal in kan vullen. De Omgevingsvisie en Omgevingsverordening gaan samen met de programma's een samenhangend pakket vormen. De programma's worden inhoudelijk gekoppeld aan de Omgevingsvisie. Voor de uitvoering van programma's kan gebruik gemaakt worden van de Omgevingsverordening. In de vergadering van de Statencommissie Omgevingsvisie van 30 juni 2021 is tijd gereserveerd om over de programma's en de rolverdeling tussen GS en PS hierover van gedachten te wisselen. Voor de werkwijze met programma's ter uitvoering van de Omgevingsvisie zal op basis van deze bespreking een statenvoorstel worden opgesteld. Meer informatie hierover vindt u in het apart gestuurde memo hierover.

Ad 3 Vergunningverlening, toezicht en handhaving

VTH beleid
De komst van de Omgevingswet vraagt om aanpassing van het provinciale Beleidsplan Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving. Op grond van de huidige en de nieuwe wetgeving moeten de uitvoeringsstrategieën die in dit beleid zijn opgenomen, worden afgestemd met de gemeenten voor de onderdelen die worden uitgevoerd door de omgevingsdiensten. Voor de ontwikkeling van nieuwe uitvoeringsstrategieën is met alle gemeenten een project opgestart dat in de zomer 2021 zal resulteren in een ambtelijk afgestemde uitvoeringsstrategie. Deze worden dan in de tweede helft van 2021 ter besluitvorming voorgelegd aan de diverse besturen. Het nieuw op te stellen provinciale Beleidsplan Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving wordt hierop afgestemd en eind 2021 ter besluitvorming aan GS aangeboden. Wij zullen hierover een informatiesessie voor uw Staten organiseren in Q3/Q4.

Voortgang regiosamenwerking en samenwerkingsafspraken
Alle betrokken instanties binnen de provincie Utrecht werken al geruime tijd in verschillende werkgroepen samen aan het ontwikkelen van nieuwe producten en het maken van samenwerkingsafspraken om bij de inwerkingtreding van de Omgevingswet te kunnen werken als één overheid. De komende maanden leveren steeds meer werkgroepen resultaten op. Deze resultaten worden onder de naam "Werkende ketens" verwerkt in praktijkcasussen waarmee partners kunnen gaan oefenen. De regionale afspraken worden de komende periode ambtelijk en waar nodig bestuurlijk vastgelegd met de partners.

Ad 4 Digitaal Stelsel Omgevingswet

Op 20 januari 2021 hebben wij u in de commissie omgevingsvisie een demonstratie gegeven van het Digitaal Stelsel Omgevingswet en toegelicht waar we als provincie Utrecht staan bij de inrichting ervan. In deze sessie heeft u een aantal vragen gesteld over gebruiksgemak voor niet-digitaal vaardige mensen, het taalgebruik en het testen met 'gewone' inwoners. Wij hebben hierover contact gehad met het landelijk projectteam dat het Omgevingsloket ontwikkelt. Zij hebben aangegeven dat digitale inclusie hun nadrukkelijke aandacht heeft.

Aansluiting provincie Utrecht op het Digitaal Stelsel Omgevingswet
Provincie Utrecht heeft als eerste provincie de drie noodzakelijke vinkjes op groen staan in de landelijke aansluitmonitor op het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO). Zo heeft provincie Utrecht 31 maart een deel van de ontwerp omgevingsverordening als proef gepubliceerd via het DSO vanuit ons plansysteem. Eerder konden we al een aanvraag of melding ontvangen in ons vergunningensysteem en een vragenboom voor de aanvraag registreren via ons toepasbare regelsysteem. Daarnaast hebben we ook, om de samenhang tussen de systemen en de verbindingen met het landelijk stelsel te testen, de hele keten van aanvraag tot vergunningverlening doorlopen. Deze test is geslaagd. Volgende mijlpaal is de publicatie van de Ontwerp Omgevingsverordening in het Digitaal Stelsel Omgevingswet. Of dit lukt hangt af of het DSO daarvoor gereed is. Daarvoor werken we heel nauw samen met het DSO en helpen we, als voorloper, het DSO om de opstartproblemen te signaleren en op te lossen.

Ad 5 Aanpassen manier van werken

De ambitie is om de komende jaren toe te werken naar een organisatie die omgevingswetproof is. Met het spoor 'aanpassen manier van werken' zorgen we dat de maatschappij straks 1 overheid, 1 loket en 1 geluid ervaart. In dit traject van leren door doen zijn kernwoorden:

- plannen van anderen mogelijk maken
- de opgaven, provinciale waarden en het gebied centraal stellen
- flexibel, integraal, samen, vroegtijdig, pro-actief en kans gericht werken
- rollen helder definiëren (t.o.v. extern en ook intern)
- monitoren en waar nodig weer bijstellen

Concreet betekent dit ontwikkelen van en werken met nieuwe instrumenten, zoals het Provinciaal Ruimtelijk Initiatieven Platform (PRIP), de Beleid en Uitvoerings Integratie Tafel (BUIT) en de oprichting van het Netwerk Omgevingsgericht Werken (NOW). Hierover hebben we u geïnformeerd in de statenbrief omgevingsgericht werken van 20 april. Dit alles vraagt ook om een stevige verankering van werkwijzen. Daartoe worden er momenteel tien werkprocessen ingericht op strategisch, tactisch en operationeel niveau. Zo ontstaat organisatie breed eenzelfde werkwijze over hoe we als provincie meer aan de voorkant in gesprek gaan met (maatschappelijke) initiatieven en waarin we meer integraal gaan werken (intern en extern).

Onze ambities zijn groot, zowel inhoudelijk als ook over onze manier van werken. Dit is onder andere vastgelegd in de Omgevingsvisie waar we sinds 1 april 2021 mee werken. Om als organisatie te kunnen werken met de instrumenten van de Omgevingswet, met de werkprocessen in de geest van de Omgevingswet en met de ambities uit de Omgevingsvisie zullen we in onze organisatie moeten investeren. Voor de organisatie breed is in beeld gebracht wat de nu bekende consequenties zijn van het werken met de Omgevingswet. Hiervoor wordt een verzoek gedaan bij de Kadernota.

De Omgevingswet heeft ook impact op de rol van uw Staten. In de statenbrief van 20 april 2021 bent u geïnformeerd over de momenten dat wij met uw Staten in gesprek gaan over het werken in de geest van de Omgevingswet.

Vervolgprocedure / voortgang
In november ontvangt u de volgende voortgangsbrief.

Gedeputeerde Staten van Utrecht,

Voorzitter,
mr. J.H. Oosters

Secretaris,
mr. drs. A.G. Knol-van Leeuwen